

SADRŽAJ

ORGANIZACIONA STRUKTURA PREDUZEĆA KAO DINAMIČAN ELEMENT ORIENTACIJE	58
MODELIRANJE ORGANIZACIONE STRUKTURE PREDUZEĆA	61
ORGANIZACIONA KULTURA I NJEN UTLICAJ U PREDUZEĆU	69
1.1.2. Organizacione kulture i njen uticaj na poslovni uspjeh preduzeća	69
1. Menadžment i organizaciona kultura preduzeća	71
Organizaciona kultura	71
PRVI DIO	
NASTANAK PREDUZEĆA KAO OSNOVNOG SUBJEKTA TRŽIŠNE PRIVREDE	72
1. Birokratski državni organizacija	72
1. POJAM ORGANIZACIJE I ORGANIZOVANJA	17
1.1. Definisanje organizacije i organizovanja	17
1.2. Organizovanje kao funkcija menadžmenta	18
1.3. Istorijski osvrt na razvoj organizacije	20
1.4. Pojam, vrste i karakteristike organizacionih sistema	21
1.5. Entropija organizacionog sistema	22
2. KREIRANJE ORGANIZACIONE STRUKTURE	22
2.1. Podjela rada i raščlanjivanje ukupnog zadatka	22
2.2. Grupisanje poslova, metode i principi	23
2.3. Koordinacija, delegiranje autoriteta i raspon kontrole	24
3. PREDUZEĆE KAO OSNOVNI SUBJEKT TRŽIŠNE PRIVREDE	26
3.1. Istorijski razvoj organizacionih oblika privrednih subjekata	26
3.2. Kapitalistički način proizvodnje	27
3.3. Nastanak preduzeća kao osnovnog subjekta tržišne privrede	28
3.4. Istorijat organizovanja privrednih subjekata u domaćoj privredi	29
3.5. Karakteristike primjenjivanih organizacionih oblika	31
3.5.1. Osnovni kriterijumi za izbor organizacionih rješenja	34
4. MODELIRANJE ORGANIZACIONE STRUKTURE PREDUZEĆA U FUNKCIJI PRILAGOĐAVANJA TRŽIŠNOM I UKUPNOM DRUŠTVENOM OKRUŽENJU	36
4.1. Organizaciona struktura u funkciji ekonomske uspješnosti	36
4.2. Potreba uključivanja naše privrede u međunarodnu podjelu rada	38
4.3. Evropske integracije	39
4.4. Restruktuiranje ekonomskog i društvenog sistema	41
4.5. Menadžment u uslovima transformacije privrednih subjekata	44
4.6. Privatizacija da ili ne?	46
4.7. Odnos menadžmenta i vlasničke svojine	48
4.8. Tranzicija preduzeća	49
4.9. Privatizacija kao neophodan uslov procesa tranzicije	52
4.10. Misija preduzeća u savremenim uslovima poslovanja	54
4.11. SWOT analiza u funkciji restrukturiranja organizacije	56
Procesna, tržišna i numerička organizaciona struktura	99
DRUGI DIO	
7.1. Model struktura po strateškim poslovnim jedinicama	100
VRSTE I KARAKTERISTIKE ORGANIZACIONIH STRUKTURA PRIMJERENI TRŽIŠNOJ PRIVREDI	101
Organizaciona struktura	102

7.7.4. Dežji (Daisy) timska organizaciona struktura	104
1. ORGANIZACIONA STRUKTURA PREDUZEĆA KAO DINAMIČNAN ELEMENT ORIJENTACIJE	59
2. MODELIRANJE ORGANIZACIONE STRUKTURE PREDUZEĆA	61
3. ORGANIZACIONA KULTURA I KLIMA U PREDUZEĆU	65
3.1. Organizaciona kultura	65
3.1.1. Vrste organizacionih kultura	67
3.1.2. Oblici manifestacije kulture preduzeća	68
3.1.3. Organizaciona kultura i njen uticaj na poslovni uspjeh preduzeća	69
3.1.4. Menadžment i organizaciona kultura preduzeća	71
3.2. Organizaciona klima	71
4. ORGANIZACIONI DIZAJN	72
4.1. Birokratski dizajn organizacije	72
4.2. Adaptivni dizajn	73
4.3. Kontingentni pristup i novije tendencije u organizacionom dizajnu	73
5. DECENTRALIZACIJA ODLUČIVANJA	74
5.1. Profitni centri	75
5.2. Strategijske poslovne jedinice	75
5.3. Troškovni centri i centri prihoda	76
5.4. Investicioni centri	76
6. PRAVNI OBLICI ORGANIZOVANJA PREDUZEĆA	77
U TRŽIŠNIM PRIVREDAMA	77
6.1. Uvodna razmatranja	77
6.2. Inokosno preduzeće	78
6.3. Društvo lica	78
6.3.1. Ortačko društvo	78
6.3.2. Komanditno društvo	79
6.4. Društvo kapitala	80
6.4.1. Akcionarsko društvo	80
6.4.2. Društvo sa ograničenom odgovornošću	81
6.5. Javno preduzeće	82
6.6. Povezana preduzeća	82
6.7. Organizovanje velikih poslovnih sistema	83
6.7.1. Holding	83
6.7.2. Korporacija	84
7. VRSTE ORGANIZACIONIH STRUKTURA	86
7.1. Tradicionalni oblici organizacione strukture	88
7.2. Funkcionalna organizaciona struktura	90
7.3. Divizionalna organizaciona struktura	92
7.3.1. Predmetna divizionalna struktura	93
7.3.2. Teritorijalna divizionalna organizaciona struktura	94
7.4. Matrična organizaciona struktura	96
7.5. Projektna i produktno - menadžerska organizaciona struktura	97
7.6. Procesna, tržišna i numerička organizaciona struktura	99
7.7. Novi oblici organizacionih struktura	99
7.7.1. Model strukture po stratezijskim poslovnim jedinicama	100
7.7.2. Struktura po profitnim i drugim centrima	101
7.7.3. Inovativna organizaciona struktura	102

7.7.4. Dejzi (Daisy) timska organizaciona struktura	104
8. RAZLIKE IZMEĐU KLASIČNE I INOVATIVNE ORGANIZACIJE	105
9. SAVREMENI KONCEPT PROMJENA ORGANIZACIONIH STRUKTURA	106
9.1. Horizontalna korporacija	106
9.2. Reinženjering	107
9.3. Dinamička organizaciona mreža	109
10. ORGANIZACIONI NIVOI I RASPON UPRAVLJANJA	110
10.1. Definisanje nivoa menadžmenta i tipova menadžmenta	113
11. POTREBNA ZNANJA I VJEŠTINE MENADŽMENTA	115
12. POTREBA ORGANIZACIONIH PROMJENA	118
12.1. Vrste organizacionih promjena	121
12.2. Uzroci organizacionih promjena	123
12.2.1. Spoljašni izvori promjena	125
12.2.2. Unutrašnji izvori promjena	126
12.3. Odbojnost prema promjenama	128
12.4. Stvaranje uslova za realizaciju promjena	129
12.5. Upravljanje organizacionim promjenama	130
12.6. Radikalne organizacione promjene	132
12.6.1. TQM – upravljanje totalnim kvalitetom	134
12.6.2. Daunsajzing (downsizing) kao radikalna strategija promjene organizacione strukture	135
12.7. Uticaj novih tehnologija na organizacionu strukturu	136
12.8. Potreba organizacionih promjena kao element prilagođavanja preduzeća tržišnom i ukupnom društvenom okruženju	140
12.9. Modeli strateških promjena organizacione strukture	143
12.10. Potreba promjene organizacione kulture i klime	144
12.10.1. Organizaciona klima	148
12.11. Upravljanje organizacionom kulturom	149
12.11.1. Proces promjena organizacione strukture	150
13. ORGANSKA I BIROKRATSKA ORGANIZACIONA STRUKTURA	154
14. SAVREMENI TRENDOWI U DIZAJNIRANJU ORGANIZACIONE STRUKTURE	157
14.1. T – oblik organizacije	159
14.2. Virtualna organizacija	161
14.3. Mrežna organizacija	163
14.4. Izvrnuta organizacija	165
14.5. Organizacija paukove mreže	166
14.6. Timska organizacija	167
15. MENADŽMENT KAO SPOSOBNOST OBLIKOVANJA PONAŠANJA I MOTIVACIJE LJUDI U ORGANIZACIJI	168
16. EKONOMSKI KVALITET POSLOVANJA IZRAŽEN KAO ODNOS REZULTATA I ULAGANJA	169
16.1. Produktivnost	170
16.2. Ekonomičnost	172
16.3. Rentabilnost	175
16.4. Finansijski pokazatelji kao mjerilo efikasnosti preduzeća	176
17. UTICAJ OBJEKTIVNIH I SUBJEKTIVNIH FAKTORA NA KVALITET EKONOMIJE	181

18. UPRAVLJAČKE MJERE U PRAVCU POBOLJŠANJA KVALITETA EKONOMIJE	184
18.1. Mjere za povećanje produktivnosti	185
18.2. Mjere za povećanje ekonomičnosti	186
18.3. Mjere za povećanje rentabilnosti	187
18.4. Formulisanje strategije rasta i razvoja preduzeća	187
18.5. Hardverska komponenta uspješnosti	192
18.6. Softverska komponenta uspješnosti	194
18.7. Upravljačke mjere u pravcu otklanjanja organizaciono uslovljenih slabosti u poslovanju preduzeća	195
18.8. Investiciona ulaganja u cilju racionalnijeg cirkulisanja kapitala u ciklusu reprodukcije	198
19. MEĐUSOBNA USLOVLJENOST ORGANIZACIONE STRUKTURE I STRATEGIJE	203
20. ULOGA MENADŽMENTA U IZBORU RAZVOJNE STRATEGIJE I NJENE IMPLEMENTACIJE	206
20.1. Definisanje politike preduzeća kao element planskog odlučivanja o ciljevima poslovanja	209
20.2. Uloga generalnog menadžera u uspješnosti tržišnog preduzeća	211

TREĆI DIO

ORGANIZACIONO STRUKTUIRANJE PREDUZEĆA USLOVLJENO NJEGOVOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM

1. STRATEGIJA KAO NAČIN OSTVARIVANJA CILJEVA	213
1.1. Strategija razvoja	215
2. FORMULISANJE RAZVOJNE STRATEGIJE U FUNKCIJI KORIŠĆENJA KONKURENTSKIH PREDNOSTI PREDUZEĆA	217
3. ORGANIZACIONA STRUKTURA PREDUZEĆA PRILAGOĐENA UKLJUČIVANJU U STRATEŠKE ALIJANSE	219
4. REINŽENJERING KAO KONCEPT ZASNOVAN NA KRITERIJUMU REZULTATA A NE AKTIVNOSTI	221
4.1. Definisanje reinženjeringa poslovnih procesa kao novog koncepta poslovanja	221
4.2. Karakteristike i glavna obilježja reinženjeringa	223
4.3. Organizacione implikacije reinženjeringa	224
4.4. Nosioci reinženjeringa poslovnih procesa	225
5. PROCES GLOBALIZACIJE TRŽIŠTA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE PREDUZEĆA	226
5.1. Uticaj globalizacije na menadžment	228
5.2. Globalizacija kao faktor organizacionog struktuiranja	230
5.3. Korporativna organizacija kao baza organizacione strukture preduzeća primjerena kapital odnosima	233
5.3.1. Definisanje multinacionalnih korporacija	235
5.3.2. Razvoj i efekti multinacionalnih korporacija	237

6. PREDUZETNIŠTVO KAO ŠANSA RAZVOJA BiH PRIVREDE	238
7. OSNOVNA OBILJEŽJA MULTINACIONALNIH KOMAPNIJA	240
8. MENADŽMENT I BUDUĆNOST	241
8.1. Kvalitet kroz upravljanje ljudskim resursima	244
8.2. Strategija za ulazak na internacionalna tržišta	245
8.2.1. Izvoz	247
8.2.2. Licencni aranžmani	248
8.2.3. Franšizing	248
8.2.4. Zajednička ulaganja	249
8.2.5. Zajednička ulaganja	250
9. ODNOS MENADŽMENTA PREMA OKRUŽENJU	250
9.2. Makro okruženje	251
9.2.1. Političko okruženje	252
9.2.2. Pravno okruženje	252
9.2.3. Ekonomsko okruženje	253
9.2.4. Demografsko okruženje	253
9.2.5. Poslovno i tehničko okruženje	254
9.2.6. Socijalno - kulturno okruženje	255
ZAKLJUČAK	257
LITERATURA	262